

Kaupunginhallitus

§ 67

Hallintosäännön tarkastustoimea koskevat kohdat

HEL 2016-001891 T 00 00 02

Esitys

Tarkastuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä seuraavat hallintosäännön hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä koskevat määräykset ja
- merkitä tiedoksi määräyksiä koskevat tarkastuslautakunnan perustelut.

Samalla tarkastuslautakunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

II osa Kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestäminen

2 luku Toimielimet

2 § Tarkastuslautakunta ja -virasto

Tarkastuslautakunta on suoraan valtuuston alainen lakisäteinen toimielin, joka huolehtii kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä, kaupungin toimintaan kohdistuvan kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta ja sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonnasta.

Lautakunnassa on yhdeksän jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Kaupunginvaltuusto valitsee toimikaudekseen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kaupunginvaltuusto valitsee tarkastuslautakunnan varsinaisista jäsenistä sille puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, seuraa yleisesti kaupunkikonsernin hallintoa ja taloutta sekä niissä ja kaupungin toiminnassa tapahtuvia muutoksia, kehittää ulkoista valvontaa ja asettaa sille tavoitteet sekä seuraa niiden toteutumista. Lisäksi lautakunta seuraa, että tilivelvolliset ja muut toiminnasta vastaavat henkilöt ovat ryhtyneet tarpeellisiin toimenpiteisiin niiden suositusten ja muistutusten johdosta, joihin tilintarkastus on antanut aihetta.

Tarkastusvirasto arvioi suoraan kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan alaisena kaupunginvaltuuston kaupunkikonsernille asettamien tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellista ja tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä avustaa tilintarkastajaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksessa. Lisäksi virasto valmistelee tarkastuslautakunnalle sidonnaisuusilmoituksia koskevat valvonta-asiat.

Virasto valmistelee tarkastuslautakunnan hyväksyttäväksi lautakunnan toimikauden kattavan toimintasuunnitelman ja vuosittaisen arviointisuunnitelman yhteistyössä lautakunnan kanssa. Virasto raportoi arviointi- ja tarkastustyönsä tuloksista tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle.

5 luku Johtavat viranhaltijat

2 § Tarkastusviraston johtavat viranhaltijat

Tarkastusvirastoa johtaa tarkastusjohtaja. Tarkastusjohtaja suorittaa tarkastuslautakunnan määräämät tehtävät. Tarkastusjohtaja toimii tarkastuslautakunnan esittelijänä. Tarkastusjohtaja on viraston muiden johtavien viranhaltijoiden esimies.

Tarkastusviraston muita johtavia viranhaltijoita ovat arviointiprosessia johtava arviointipäällikkö ja tilintarkastusprosessia johtava tarkastuspäällikkö.

10 § Johtavien viranhaltijoiden sijaisuudet

Tarkastusjohtajan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa tarkastuslautakunnan määräämä viraston viranhaltija. Tarkastusviraston muun johtavan viranhaltijan ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa tarkastusjohtajan määräämä henkilö.

III osa Toimielinten, luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimivalta

8 luku Tarkastuslautakunnan ja -viraston toimivalta

1 § Tarkastuslautakunnan toimivalta

Postiosoite
PL 400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
timo.terava@hel.fi

Käyntiosoite
Unioninkatu 25
HELSINKI 17
<http://www.hel.fi/www/tav/fi/tarkastus-lautakunta/>

Puhelin
+358 9 310 43126
Faksi
+358 9 310 36308

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
Alv.nro
FI02012566

25.5.2016

Tarkastuslautakunta valvoo, että tarkastusviraston toiminta on kaupunkistrategian ja talousarvion sekä kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan asettamien tavoitteiden mukaista.

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, tarkastuslautakunta päättää

1. tarkastusviraston tavoitteista ja niiden toteutumisen seurannasta
2. arviointipäällikön ja tarkastuspäällikön virkaan ottamisesta
3. virka- ja työehtosopimusten sekä muiden sopimusten täytäntöönpanosta tarkastusjohtajan osalta
4. tarkastusjohtajan palkasta ja sen määräytymisperusteesta, palkan harkinnanvaraisesta tarkistamisesta ja muusta palkitsemisesta sekä tehtävän vaativuusluokittelusta ja siihen perustuvasta palkasta kaupungin yleisten linjausten mukaisesti.

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, tarkastuslautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan tarkastusjohtaja päättää

1. hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta tarkastusvirastolle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta
2. tilahanketta koskevan tarveselvityksen hyväksymisestä
3. hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita
4. huonetilojen vuokralle ottamisesta
5. tarkastusviraston irtaimen omaisuuden luovuttamisesta lukuun ottamatta osakkeita
6. kokonaisesta tai osittaisesta vapautuksesta tarkastusviraston henkilökuntaan kuuluvalla hänen velvollisuudestaan korvata virka- tai työtehtävissä aiheuttamansa vahinko, ellei asianomainen ole aiheuttanut sitä tahallaan tai törkeällä tuottamuksella.

Lisäksi tarkastuslautakunta

1. valmistelee kaupunginvaltuustolle esityksen tilintarkastajan valinnasta, tekee tilintarkastussopimuksen ja valvoo sopimuksen noudattamista. Valinnan valmistelun yhteydessä lautakunta määrittelee tilintarkastajan toimikauden pituuden, joka voi olla enintään kuusi vuotta.
2. hyväksyy suunnitelman ja kullekin tilikaudelle työohjelman kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden tilintarkastuk-

sen järjestämisestä ja nimeää ehdokkaat näiden tilintarkastajiksi, ellei se erityisestä syystä ole antanut nimeämisoikeutta lautakunnan puheenjohtajalle. Tytäryhteisöjen tilintarkastaja voi olla eri kuin kaupungin tilintarkastaja.

3. toimii kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjänä ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vähintään kaksi kertaa vuodessa
4. asettaa keskuudestaan tarvittavat toimikunnat arvioinnin valmistelua varten
5. tekee tarkastusjohtajan valinnasta kaupunginvaltuustolle esityksen kaupunginhallituksen annettua hakijoista lausuntonsa.

2 § Tarkastusjohtajan toimivalta

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, tarkastusjohtaja päättää

1. tarkastusviraston toimintasäännöstä
2. vahingonkorvauksesta silloin, kun kaupunki on tarkastusvirastoa koskevissa asioissa korvausvelvollinen taikka kun vahingon korvaaminen katsotaan kohtuulliseksi
3. tarkastusviraston henkilöstön palkitsemisesta
4. panna täytäntöön virka- ja työehtosopimusten määräykset kaupungin päätöksen mukaisesti
5. muun henkilökunnan palvelukseen ottamisesta.

Lisäksi tarkastusjohtaja vastaa

1. lautakunnan määräämien arviointien ja selvitysten toteuttamisesta
2. tilintarkastajan kanssa sovituista viraston tilintarkastustehtävistä
3. huoltovarmuuteen liittyvästä hallinnon ja talouden tarkastuksesta
4. tarkastuslautakunnan määräämistä muista tehtävistä.

V osa Henkilöstö

23 luku Henkilöstö

1 § Kelpoisuusvaatimukset

Tarkastusjohtajan kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto ja kokemusta johtamis- ja tarkastustehtävissä.

Tarkastuslautakunnan ja -viraston tehtäviä koskevien hallintosäännön määräysten yleisperuste-
lut

Helsingin kaupungin ulkoisessa valvonnassa hallinnon ja talouden tarkastusjärjestelmän muodostavat tarkastuslautakunta, tarkastusvirasto ja tilintarkastaja. Nämä yhdessä muodostavat tarkastustoimen.

Kaupunginvaltuusto on 16.3.2016 tehnyt päätöksen kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisesta. Valtuuston tekemän toimiala- ja lautakuntarakenteen päälinjauksen mukaisesti tarkastuslautakunta ja -virasto jatkavat suoraan valtuuston alaisuudessa. Tarkastuslautakunta toteaa, että hallintosäännön rakenteen ja sisällön tulee noudattaa tätä linjausta.

Kuntalaki (410/2015) laajensi tarkastuslautakunnan tehtävät käsittämään myös sen arvioimisen, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kunnan toiminta käsittää kuntalain 6 §:n mukaan kunnan ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Tarkastuslautakunnan arviointitehtävä on näin ollen laaja ja koko kunnan eri muodoissa toteuttaman toiminnan kattava.

Tarkastuslautakunta ei ole toimialalautakunta, vaan kuntalain mukainen lakisääteinen toimielin laissa määritelyine tehtävineen. Keskushallinto ja toimialalautakunnat ovat keskeisiä tarkastuslautakunnan tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin kohteita. Valtuuston linjauksen mukaisesti tarkastuslautakunta ja -virasto muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, jonka riippumattomuus kaupungin muusta hallinnosta tulee turvata. Tarkastusjohtaja vastaa lautakunnan määäämien arviointien ja selvitysten toteuttamisesta ja tilintarkastajan kanssa sovitusta viraston tilintarkastustehtävistä. Tämän tarkastusviraston päällikön vastuulla olevan arvioinnin ja tilintarkastuksen tulee voida tapahtua toimivasta johdosta riippumattomasti.

Tilintarkastajalla on kuntalain mukaisesti oltava edellytykset riippumattoman tilintarkastuksen toimittamiseen. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkastaa muun muassa, onko toimivan johdon vastuulla oleva sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. Tarkastusvirasto tekee kaupungin ulkoisen tilintarkastusyhteisön kanssa sovitulla tavalla osan lakisääteisestä hallinnon ja talouden tarkastuksesta, mistä syystä tarkastusviraston toiminnan on oltava mahdollisimman riippumattomaa kaupungin toimintaa, taloutta ja hallintoa johtavista tilivelvollisista henkilöistä. Tarkastuslautakunnalle annettavassa riippumattomuusvakuutuksessa tarkastusjohtaja vakuuttaa noudattavansa Julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisia suosituk-

25.5.2016

sia objektiivisuudesta, riippumattomuudesta ja tilintarkastajalle soveltumattomasta toiminnasta. Viraston muu henkilökunta antaa vakuutuksensa tarkastusjohtajalle.

Tarkastuslautakunta katsoo, että mikäli tarkastusviraston päällikön hallinnollisena esimiehenä kaupungin uudessa johtamisjärjestelmässä toimii kaupungin ylintä toimivaa johtoa edustava henkilö, joka samalla on tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin sekä tilintarkastuksen keskeinen kohde, on mahdollista, ettei kuntalain tarkoittamia hallinnon ja talouden arviointi- ja tarkastustehtäviä voida toteuttaa riittävästi riippumattomasti.

Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajat ovat muiden hyväksytyjen tilintarkastajien tavoin patentti- ja rekisterihallituksen viranomaisvalvonnan kohteena. Tarkastusvirastossa on useita tällaisia tilintarkastajia. Tämä ja tarkastuslautakunnan sekä tilintarkastajan lakisääteiset tehtävät huomioon ottaen on tarkastusjohtajaksi valittavalta henkilöltä ylemmän korkeakoulututkinnon ja johtamiskokemuksen lisäksi vaadittava kokemusta myös tarkastustoimen alaan kuuluvista tehtävistä.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tarkastusviraston päällikköä koskevat hallintosääntökohdat ovat hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämiseen kuuluvia asioita, jotka kuuluvat lautakunnan valmisteltavaksi. Tarkastusviraston päällikön valinnan valmistelu valtuustolle esitetään hallintosäännöllä määrättäväksi lautakunnan tehtäviin ja palvelussuhteen ehdoista päättäminen niin ikään tarkastuslautakunnan tehtäviin, vastaavalla tavalla kuin kaupunginhallitus päättää kansliapäällikköä koskevista ehdoista.

Tarkastuslautakunta ja -virasto muodostavat yhdessä talousarvioluvun 1 03 mukaisen toiminnallisen kokonaisuuden, valtuuston ollessa luku 1 02 ja kaupunginhallituksen luku 1 04. Kaupunginvaltuuston talousarviossa hyväksymien tavoitteiden lisäksi vain tarkastuslautakunta voi asettaa tavoitteita tarkastusvirastolle. Tarkastusviraston ja sen päällikön keskeiset tulostavoitteet liittyvät lautakunnan valmistelutehtäviin ja tilintarkastajan avustamiseen. Kaupunginhallitusta, keskushallintoa ja kansliapäällikköä avustaa sisäisen valvonnan tehtävissä sisäinen tarkastus. Sisäinen tarkastus on osa johtamiseen sisältyvää sisäisen valvonnan kokonaisuutta, jonka asianmukaisuuden tarkastaminen on tilintarkastajan tehtävä ja myös osa tarkastusviraston tarkastustyötä.

Lisäksi tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota kuntalaissa tarkastuslautakunnan vaalikelpoisuudelle asetettuihin rajoituksiin. Kunnanhallitukseen tai kunnanhallitustyöskentelyyn sidoksissa olevat eivät ole vaalikelpoisia tarkastuslautakuntaan. Vaalikelpoisuuden rajoitus johtuu laakerustelujen mukaan kunnanhallituksen asemasta kunnan toimintaa,

hallintoa ja taloutta johtavana toimielimenä. Johdonmukainen seuraus tästä on, ettei myöskään tarkastuslautakunnan alaisen viraston päällikkö voi olla alisteisessa johtosuhteessa kunnanhallitustyöskentelyn kanssa sidoksissa oleviin henkilöihin. Nämä ovat keskeisiä tilivelvollisia ja lakisääteisen tilintarkastuksen ja tarkastuslautakunnalle kuuluvan tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin kohteita.

Kaupunginhallituksen toimivaltaan kuuluu valmisteluohdotuksen mukaan kansliapäällikön palkan määräytymisperusteesta sekä palkan harkinnanvaraisesta tarkistamisesta ja muusta palkitsemisesta päättämisen. Tarkastuslautakunnan toimivaltaan tulee kirjata, että sen tehtävänä on päättää tarkastusjohtajan palkan määräytymisperusteesta sekä palkan harkinnanvaraisesta tarkistamisesta ja muusta palkitsemisesta, yhteneväisesti sen kanssa mitä hallintosääntöehdotuksessa on määrätty kaupunginhallituksen tehtäväksi kansliapäällikön osalta.

Tarkastuslautakunnan lakiin perustuva tehtävä on valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi. Hallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä ainoastaan hallintosäännön yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Valtuusto on linjannut, että tarkastuslautakunta ja -virasto jatkavat suoraan valtuuston alaisena. Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto hallintosäännön sisällöstä päättäessään varmistaa tarkastuslautakunnalle ja -virastolle niille kuuluvien tehtävien asianmukaisen suorittamisen edellyttämän riippumattoman aseman kaupungin keskushallinnosta.

Hallintosäännön rakenteeseen liittyvien esitysten perustelut

II osa Kaupungin hallinnon ja toiminnan järjestäminen

2 luku Toimielimet

2 § Tarkastuslautakunta ja tarkastusvirasto

Kaupunginvaltuuston 16.3.2016 päättämien toimiala- ja lautakuntarakenteen päälinjausten mukaan tarkastuslautakunta ja tarkastusvirasto jatkavat suoraan kaupunginvaltuuston alaisuudessa. Tarkastuslautakunta ja -virasto eivät kuulu keskushallinto- tai toimialarakenteeseen, sillä keskushallinto toimii suoraan kaupunginhallituksen alaisuudessa. Tarkastuslautakunta katsoo, että hallintosäännön rakenteen tulee noudattaa tätä päälinjausta, jolloin tarkastuslautakuntaa ja -virastoa koskevat määräykset tulee esittää 2 luvun 2 pykälässä heti kaupunginvaltuuston jälkeen.

25.5.2016

Lisäksi keskushallinto ja toimialalautakunnat ovat keskeisiä tarkastuslautakunnan tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin sekä tiilitarkastuksen kohteita. Valtuuston linjauksen mukaisesti tarkastuslautakunnan ja -viraston riippumattomuus kaupungin muusta hallinnosta tulee turvata.

III osa Toimielinten, luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden toimivalta

8 luku Tarkastuslautakunnan ja -viraston toimivalta

1 § Tarkastuslautakunnan toimivalta

Kaupunginvaltuuston 16.3.2016 päättämien toimiala- ja lautakuntarakenteen päälinjausten mukaan tarkastuslautakunta ja -virasto jatkavat suoraan kaupunginvaltuuston alaisuudessa. Tarkastuslautakunta ja -virasto eivät kuulu keskushallinto- tai toimialarakenteeseen, sillä keskushallinto toimii suoraan kaupunginhallituksen alaisuudessa. Tarkastuslautakunta katsoo, että hallintosäännön rakenteen tulee noudattaa tätä päälinjausta, jolloin tarkastuslautakuntaa ja -virastoa koskevat määräykset tulee esittää III osan 8. luvussa heti kaupunginvaltuuston jälkeen.

2 § Tarkastusjohtajan toimivalta

Kaupunginvaltuuston 16.3.2016 päättämien toimiala- ja lautakuntarakenteen päälinjausten mukaan tarkastuslautakunta ja tarkastusvirasto jatkavat suoraan kaupunginvaltuuston alaisuudessa. Tarkastusvirasto ei kuulu keskushallinto- tai toimialarakenteeseen, sillä keskushallinto toimii suoraan kaupunginhallituksen alaisuudessa. Tarkastuslautakunta katsoo, että hallintosäännön rakenteen tulee noudattaa tätä päälinjausta, jolloin tarkastusjohtajan toimivaltaa koskevat määräykset tulee esittää III osan 8. luvussa.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Pirjo Hakanpää

Lisätiedot

Pirjo Hakanpää, tarkastusjohtaja, puhelin: 310 36480
pirjo.hakanpaa(a)hel.fi
Timo Terävä, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43126
timo.terava(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite
PL 400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
timo.terava@hel.fi

Käyntiosoite
Unioninkatu 25
HELSINKI 17
<http://www.hel.fi/www/tav/fi/tarkastuslautakunta/>

Puhelin
+358 9 310 43126
Faksi
+358 9 310 36308

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
Alv.nro
FI02012566

25.5.2016

Tarkjoht/3

Tarkastuslautakunta

Postiosoite

PL 400
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
timo.terava@hel.fi

Käyntiosoite

Unioninkatu 25
HELSINKI 17
<http://www.hel.fi/www/tav/fi/tarkastus-lautakunta/>

Puhelin

+358 9 310 43126

Faksi

+358 9 310 36308

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

Alv.nro

FI02012566